

Gustav Strniša:

Šiba.

*Šiba novo mašo poje!
Očka včasih reče mi,
meni pa tako tesno je,
saj udarec me skeli!*

*Očka trudno se zasmije:
Dan na dan nagajaš mi,
če te tepem, bolj kot tebe
vsak udarec me boli!*

*Saj so moje bolečine
globlje, segajo v srce,
tvoja bol pač hitro mine —
jaz pa nosim jo molče!*

Joža Lovrenčič:

Tonca iz lonca.

Nenavadna zgodba iz starih časov.

Drugi del.

1.

es je odhajal proti vasi in Gozdulje ni bilo več slišati. Tako je ostal Tonca sam v temnem prostoru in v še bolj temni vreči. Nič ni vedel, kaj naj počne, zato se je spravil nad medenke. Iz dolgega časa jih je grizel in mislil, kako je doma. Mati se je vrnila in tudi očka je nemara že prišel iz gozda. Kaj le mislita, ko ga ni doma? Da je šel z otroki in se potepa. O, saj bi se rajši potepal! Biti

v vreči ni prijetno. Nič ne vidiš in nikamor ne moreš. Tudi medenk se preobješ, čeprav so dobre. Kdo bi živel ob samih hruškah in vedno v temi? Doma je bilo lepše. Mati ga nič več ne kliče. Gozdulja je najbrž prišla k njim in je povedala, da ga je vzela s seboj. Gotovo se je zlagala, da je šel rad in da hoče ostati pri njej. Nič da ne joče in da ni silil z njo, ko je odhajala v vas. Seveda ni silil, saj ni smel govoriti; izdal bi se, da še sliši. Gozdulja bi ga potem kar zadušila ali pa dala Črninu, ker bi se bala, da bi komu povedal, kaj je slišal, ko je bil v hruški. Zato naj se Gozdulja le laže in naj govori, kar hoče, samo da pove materi, kje je. Mati ga ima rada in ga ne bo prepustila Gozdulji. Ponj pride. In če bi se Gozdulja branila in bi ga ne hotela vrniti, bi še očka prišel in Gozduljo strahoval. Očka je močan. Tudi Črnina bi se ne bal, čeprav bi lajal in se vanj zaganjal. Očka bi mu že pokazal! S kolom bi mu pokazal, da bi se kar iztegnil. Potem bi prišla mama in očka v kočo in bi ga poklicala. Brž bi se oglasil iz vreče in bi ga našla in nesla domov. Nič bi ne bila huda. Vesela bi bila, da sta ga našla in rešila iz rok škrbe Gozdulje. Da bi le kmalu prišla!...

Tonca se je zdrznil.

Nič več ni premišljeval.

Zmotilo ga je čudno godrnjanje in že je čutil, kako nekaj leze po vreči. Obstalo je na mestu in začelo gristi. Vrečo je grizlo. Tonca se ni ganil. Napeto je gledal, kaj bi bilo. Vrečo je pregrizlo in v vrečo je pokukala črna glava...

»Črno je in godrnja! Kaj, če bo šele zdaj sodni dan in je prišla hudoba, da ga vzame?«

Toncu se je zameglilo pred očmi. Kako bi ubežal? Koga naj kliče na pomoč? V zavezani vreči je in v zaprti koči. Da bi mogel vsaj iz vreče, potem bi si že kako pomagal. Doma je bil tudi v zaprti hiši, a je vendar prišel iz nje na hruško! Hudoba je z zobmi pregrizla vrečo, Tonca ima pa nožek! Kako da je pozabil na nožek! Nožek je bolj oster, kakor so zobje.

Tonca se je zganil in segel po nožek.

Zdaj se je zdrznila hudoba. Izpustila je medenko in začudeno gledala, kaj je v vreči. Da ni prišla vanjo že pred njo kaka druga hudoba?

Tonca je videl zadrego nezaželene hudobe, a se ni zmenil zanjo, saj je imel v roki nožek.

Rrrzzk!

To je šlo hitro. Nožek je res bolj oster, kakor so zobje. Hudoba se je mučila dolgo in je napravila le majhno luknjo. Samo tako veliko, da je mogla z glavo skozi. Tonca pa je z nožkom razparal vrečo, da ni mogla več držati medenk. Do dna so se usule iz nje na tla. Tonca je bil vesel, le to mu je bilo neprijetno, da se je vreča poveznila. Z rokami je mahal in iskal razporek, da bi mogel tudi sam za medenkami.

»Aha, tu je!« je bil vesel, ko sta mu roki našli razparano mesto. Podržal je obe strani vsaksebi in previdno pomolil glavo iz vreče, da bi videl, kaj je s hudobo. Ne, kar tako se ji ne da v kremplje. Rajši ostane v vreči, kakor da bi ga vzela in ga nesla v peklenški ogenj. V vreči ga gotovo ni videla, zdaj ga pa opazi, če ni že izginila kar pri zaprtih vratih.

Ne, ni izginila.

Tonca je zaslišal, da še vedno zadovoljno godrnja v koči. Ni več pri vreči, spodaj na tleh je. Le kakšna je hudoba? Videti jo mora.

Previdno se je izmuznil iz vreče in še previdneje pogledal s klopi na tla. Izpod praga se je svetlikalo. Odprtina je bila tam. Ali jo je izgrebala hudoba? Iskala ga je in ko je prišla do koče, ga je zaduhala. Nikjer ni mogla notri, pa je grebla v prst pod pragom in se prigrebala v kočico in planila nad vrečo. Dobro, da ga ni še opazila!

Joj, takšna da je hudoba!

V svetlobi, ki je prihajala izpod praga, jo je Tonca videl. Kar zasmel bi se. Črna je, štiri noge ima pa košat rep. In žive oči! Pa sedaj se ne zmeni zanj. Medenke gloda. To ji tekne! Lačna je. Če bi njega vzela in spekla, bi bila prej sita. Brrr! Rajši bi bil stokrat tepen. Pa da je hudoba tudi medenke! O, saj medenke so sladke. Boljše so ko muhe. V sili hudoba tudi muhe je. Tako je slišal. Le kako, da je tako majhna, ko pravijo, da je močna? Kaj če je majhna samo sedaj, ko je lačna, in bo velika in močna, ko se najé medenk? Saj so tudi njemu pravili in ga silili, naj je, da bo zrastel in bo velik in močan.

Tonca je tiho čakal in gledal hudobo, kako ji teknejo medenke. Nič ni opazil, da bi kaj rastla.

»Kaj pa, če ni hudoba?« je pomislil Tonca in nič več ga ni bilo strah.

Če bi Tonca ne imel štirih grehov in še petega, bi ga ne bila trapila misel na hudobo. Nemara bi se bil spomnil, kako se je mama večkrat jezila, da ji polh pojé in ogrize najlepše medenke že na drevesu...

Seveda ni bila hudoba. Če bi bila hudoba, se ne bi bila prestrašila, ko se je spustil Tonca na tla, in bi ne bila zbežala. Skozi luknjo pod pragom je zbežala.

Tudi Tonca mora zbežati. Če bi čakal, bi se vrnila Gozdulja in z njo bi prilajal Črnin. To bi pogledala! Gozdulja bi obstala na vratih brez besede, Črnin bi pa zarenčal in planil nanj, češ, kaj dela v koči, ki ni njegova. Ne, da bi ga imela

Gozdulja rajši ko njega, Črnina, tega ne bo trpel. Kar raztrže ga. Črnin mora biti hudoba, Črnin!... A kako naj zbeži in kod?... O, hudoba, ki ni bila hudoba, mu je pokazala pot. Skozi luknjo pod pragom se izmuzne!

Glej no, ali je Tonca res tako velik? Luknja je premajhna. Kakor ona hudoba je hotel po vseh štirih skozi, pa ni šlo. Pa Tonca ima roke. V pesku pred hišo je večkrat grebel in delal rove. Še tukaj poskusi. Prst je mehka, pojde!

Kakor krt z lopatastima prednjima nogama, tako je grebel Tonca in luknja se je širila v tolik rov, da je že izginil v njem in pokukal pred kočo. Še malo bi se oprl na noge in se porinil, pa bi bil zunaj. Pa se ni. Spomnil se je na dom in se zbal. Če se vrne, mu ne prizanesejo. Tepli ga bodo, da si zapomni za drugič, kaj se pravi iti od doma, ako mu prepovedo. Vedno biti doma tudi ni lepo. Čemu ima pa noge? Da hodi in skače, kadar hoče in kamor hoče. Saj mama in očka tudi nista vedno doma. In otroci, katere pozna, smejo po vasi in tudi v trgu, ki je daleč, so že bili. In grad so videli. Na griču je. Tako velike hiše ni nikjer. Obzidana je in stražijo jo, čeprav je pred njo jarek in čezenj most, ki ga lahko dvignejo in spustijo. Če ga dvignejo, ne more nihče v grad. Navadnih ljudi v grad ne marajo. Vse to vedo otroci, ki so videli grad in o njem pripovedovali. Tudi Tonca bi rad videl grad, tudi vanj

bi šel rad. Če bi šel domov, bi ga nikoli ne pustili v trg, ki je daleč. Tako bi nikdar ne videl gradu. Aha, dobro da se je spomnil gradu in da navadnih ljudi v grad ne marajo! Tonca bo pa le prišel v grad in vse si bo ogledal in potem pripovedoval otrokom o imenitnostih, ki jih bo videl. To bodo otroci zijali! Še verjeli mu ne bodo, da je bil v gradu. Pa bo in še kako lahko! Nihče ga ne bo videl, on pa vse. Ali ni govorila Gozduja pod medenko o dveh stekleničicah, ki napravita človeka nevidnega in če hoče, spet takega, kot je bil prej? Seveda je govorila, stekleničici mora poiskati in jih vzeti s seboj!

Tonca se je vrnil iz rova v kočo in stikal po njej. Našel je več steklenic in vzel najmanjši dve. Potresel ju je in čutil, da sta skoraj še polni. Manjšo je odmašil in kanil kapljico na dlan, potem pa obe spravil. Vsako v en žepek.

Tako, zdaj pa lahko gre.

In Tonca je izginil skozi rov pod pragom, ne da bi pomislil, da si je prisvojil tujo lastnino... (Dalje.)

Emanuel Kolman:

Otrok.

*Mati, zakaj si žalostna?
O povej mi, kje je oče,
da ga ni doma!?*

*Mati, zakaj si žalostna?
Še veš, kaj si mi pravila
pred nekaj leti?*

*Da bo bogata gospa prišla,
da nam bo prinesla zlata
in nam bo lepó na sveti. . .*

*Zdaj ni gospé in ni zlata,
a ti si zmerom žalostna.*

F. J.

† Vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič.

Ob začetku velikih počitnic (2. julija t. l.) smo zvedeli. Iz Stične je v zgodnjih jutranjih urah dospela žalostna novica. Velikega slovenskega škofa in nadškofa dr. Jegliča ni več med nami.

Ves slovenski svet je bridko zadela ta novica. Zlasti pa je žalostna vest o njegovi smrti hudo zadela prijatelje in vzgojitelje slovenske mladine. Saj smo se takoj vsi zavedeli, da je naša slovenska mladina z dr. Jegličem izgubila svojega največjega prijatelja.

Vsa slovenska mladina, od otročičev pa do mladcev in mladenk, do fantov in deklet, je zajokala ob žalostni izgubi predobrega očeta in najiskrenejšega prijatelja.

Da zares, če kdo, je bil veliki nadškof Anton Bonaventura nadvse velik prijatelj naše slovenske katoliške mladine. Saj je je na tisoče in tisoče birmal v svojih 32. letih škofovanja na Slovenskem, pa je ob enem vse te tisoče obiskal pri veroučnih urah v ljudski šoli in vsem tem tisočem je dajal prelepe podobice, za vse te tisoče je molil, zanje je napisal vse polno člankov in knjig, ki so vse od prve do zadnje prebogate z modrimi nasveti za lepo bogoljubno življenje.